Anna Nowicka
Michał Stępiński

KNF | KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Oszustwa z wykorzystaniem wizerunku Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego –

jak działają oszuści i jak się przed nimi chronić

Publikacja dla seniorów oraz ich opiekunów

KNF | KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Anna Nowicka

Michał Stępiński

Oszustwa z wykorzystaniem wizerunku Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego – jak działają oszuści i jak się przed nimi chronić

Publikacja dla seniorów oraz ich opiekunów

Warszawa 2025

Publikacja została wydana nakładem Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego
© Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
www.knf.gov.pl

Warszawa 2025

Wydanie I

ISBN 978-83-66322-20-2 (wersja papierowa)
ISBN 978-83-66322-21-9 (wersja elektroniczna)

Nakład: 5000 szt.

Stan prawny na: 1 stycznia 2025 roku

Przygotowanie do druku i druk:
Edyta Wojciechowska-Jadczak E-BIT

Źródło grafik na stronach 18, 22, 23, 25, 30: materiały informacyjne UKNF. Kampania „Uwaga! Cyberoszust"

Publikacja wydana została w celach edukacyjnych w ramach projektu Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku – CEDUR. Autorskie prawa majątkowe do publikacji są własnością Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF). Rozpowszechnianie, kopiowanie, utrwalanie, publiczne wykorzystywanie całości lub części dozwolone jest wyłącznie w granicach określonych przez przepisy prawa, w szczególności ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. o prawach autorskich i prawach pokrewnych.
Publikacja ma charakter ogólny i wyłącznie informacyjny, a informacje w niej zawarte nie stanowią ani porady prawnej, ani inwestycyjnej. UKNF nie ponosi odpowiedzialności za jakiekolwiek decyzje podjęte przez czytelnika na rynku finansowym, na podstawie informacji zawartych w tej publikacji, ponieważ decyzje te powinny być każdorazowo przeanalizowane w ramach konkretnego stanu faktycznego, który w zależności od okoliczności, podmiotu, który decyzje podejmuje, potrzeb, założonych celów oraz posiadanych środków będzie uzasadniał zastosowanie adekwatnych działań, w tym przyjęcie konkretnego ryzyka, w celu osiągnięcia oczekiwanych skutków, które decyzja ma wywołać.

SPIS TREŚCI

WSTĘP 5

OBJAŚNIENIA I UŻYTE SKRÓTY 6

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH STANOWIĄCYCH OBSZAR PUBLIKACJI EDUKACYJNEJ 6

1. ŚWIADOMOŚĆ ZAGROŻENIA – JUŻ NIE TYLKO „NA WNUCZKA" 7

2. CZYM ZAJMUJE SIĘ KOMISJA, A CZYM URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO? 9

3. JAK DZIAŁAJĄ PRZESTĘPCY PODSZYWAJĄCY SIĘ POD KNF LUB URZĄD KNF? 13

4. PRZYKŁADY OSZUSTW 15

5. JAK NIE DAĆ SIĘ OSZUKAĆ – NAJWAŻNIEJSZE ZASADY POSTĘPOWANIA 27

6. GDZIE MOŻESZ ZGŁOSIĆ, ŻE DOSZŁO DO OSZUSTWA? 29

7. JAK SPRAWDZIĆ NA STRONIE INTERNETOWEJ KNF PODMIOT OFERUJĄCY USŁUGI NA RYNKU FINANSOWYM? 30

WSTĘP

Celem publikacji jest upowszechnianie wiedzy na temat sposobów działania oszustów, którzy wykorzystują wizerunek Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF, Urząd KNF) do popełniania przestępstw. Chcemy zwrócić uwagę na najważniejsze zasady bezpieczeństwa i prawidłowe sposoby reagowania w przypadku kontaktu z oszustem.

Na kilku przykładach wyjaśnimy, na jakie zagrożenia są narażeni indywidualni uczestnicy rynku finansowego. Poznając je, można się na nie odpowiednio przygotować, a nawet im zapobiegać.

Każdego dnia dochodzi do przypadków podszywania się pod funkcjonariuszy publicznych, do kradzieży oszczędności i wyłudzenia pieniędzy, danych osobowych oraz danych do logowania na konta bankowe. Dzieje się tak, ponieważ przestępcy opanowali do perfekcji usypianie czujności swoich ofiar i dbają o to, by przedstawiane przez nich historie brzmiały wiarygodnie.

Osoby starsze są szczególnie narażone na działania przestępców podszywających się i powołujących się na KNF i Urząd KNF, dlatego publikacja przeznaczona jest przede wszystkim dla seniorów i ich opiekunów.

Czytelnicy nie muszą dysponować specjalistyczną wiedzą o finansach, inwestowaniu i zadaniach KNF. Wystarczy, aby mieli podstawową wiedzę o operacjach finansowych i korzystali z bankowości elektronicznej oraz karty płatniczej.

Publikacja obejmuje wybrane zagadnienia dotyczące metod działania przestępców powołujących się na KNF i Urząd KNF, przede wszystkim:

- zagrożenia dla uczestników rynku finansowego,
- najczęstsze sposoby działania sprawców,
- zasady, których należy przestrzegać, aby nie dać się oszukać,
- informacje do kogo zwrócić się o pomoc.

Materiał został podzielony na trzy główne części:

- w części pierwszej przedstawiamy obszar działalności Urzędu KNF oraz wyjaśniamy, kto podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego,
- część drugą stanowi analiza konkretnych przykładów. Zwracamy uwagę na wybrane metody działania sprawców – połączenia telefoniczne, fałszywe dokumenty z logo KNF lub UKNF, pisma, licencje oraz

wprowadzające w błąd wiadomości e-mail. Wszystkie historie i przykłady dobraliśmy w taki sposób, aby przedstawić jak najwięcej cech wspólnych. To powinno pomóc w rozpoznawaniu oszustw, nawet jeżeli sprawcy będą w przyszłości modyfikować swoje działania,

- w części trzeciej znalazły się najważniejsze zasady bezpieczeństwa, wskazujące co robić, aby nie dać się oszukać, gdzie szukać pomocy i do kogo zgłaszać się w przypadku podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa.

Publikacja utrwala i rozszerza treści prezentowane w kampanii informacyjnej Urzędu KNF „Uwaga! Cyberoszust".

Zapoznaj się z naszym poradnikiem i staraj się przestrzegać przedstawionych zasad bezpieczeństwa.

Pamiętaj, że znajomość zagrożeń, metod działania oszustów podszywających się pod KNF i Urząd KNF oraz zasad postępowania w przypadku kontaktu z oszustami to inwestycja w bezpieczeństwo twoich środków finansowych.

OBJAŚNIENIA I UŻYTE SKRÓTY

- Klient – osoba korzystająca z usług podmiotów działających na rynku finansowym, agentów pośredniczących w oferowaniu usług, maklerów papierów wartościowych i doradców inwestycyjnych
- KNF, Komisja – Komisja Nadzoru Finansowego
- LOP KNF – Lista ostrzeżeń publicznych KNF
- UKNF, Urząd KNF, Urząd Komisji – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH STANOWIĄCYCH OBSZAR PUBLIKACJI EDUKACYJNEJ

- Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym

1. ŚWIADOMOŚĆ ZAGROŻENIA – JUŻ NIE TYLKO „NA WNUCZKA"

Wyłudzenia pieniędzy albo danych potrzebnych do logowania na konta bankowe przez oszustów powołujących się na KNF lub Urząd KNF to poważne zagrożenie dla klientów.

Kogo dotyczy zagrożenie?

Każdego, kto posiada rachunek bankowy, kartę płatniczą lub korzysta z bankowości elektronicznej.

Czym jest „oszustwo na KNF"?

Jest przestępstwem, w którym sprawcy bezprawnie wykorzystują wizerunek lub podszywają się m.in. pod pracowników Urzędu KNF w celu wyłudzenia bądź kradzieży pieniędzy.

Przykład oszustwa:

- **powoływanie się na KNF, nieprawdziwą decyzję lub zezwolenia KNF,**
- **podszywanie się pod pracowników Urzędu KNF,**
- **oszustwo z wykorzystaniem podrobionych dokumentów z logo KNF lub UKNF.**

Metoda oszustwa z wykorzystaniem wizerunku Komisji Nadzoru Finansowego oraz Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego doczekała się swojego określenia i bywa potocznie nazywana „oszustwem na KNF".

Dzięki powoływaniu się na Urząd KNF przestępcy brzmią wiarygodnie i zdobywają zaufanie klientów.

Do czego prowadzi takie działanie?

Takie działanie może prowadzić do:

- utraty oszczędności gromadzonych przez całe życie poprzez dokonanie przez oszustów kradzieży oszczędności z konta ofiary,
- wykorzystania danych osobowych i danych do logowania na konta bankowe, aby zaciągać w imieniu ofiar kredyty, pożyczki i inne zobowiązania,
- niekorzystnego rozporządzenia mieniem i przekazania oszustom zgromadzonych przez ofiarę pieniędzy.

2. CZYM ZAJMUJE SIĘ KOMISJA, A CZYM URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO?

Wiemy już, że sprawcy oszustw mogą wykorzystywać wizerunek KNF i Urzędu KNF w swojej działalności przestępczej.

Przyjrzyjmy się, co kryje się pod tymi nazwami oraz jakie są zadania Komisji i Urzędu Komisji.

Rysunek 1 – Porównanie KNF i UKNF

KNF Organ administracji publicznej – organ kolegialny	**UKNF** Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
Nadzór nad rynkiem finansowym i jego prawidłowym funkcjonowaniem	**Obsługa** Komisji Nadzoru Finansowego i Przewodniczącego KNF
Członek Komisji	**Pracownik Urzędu**

Źródło: opracowanie własne UKNF.

Czym jest KNF – Komisja Nadzoru Finansowego?

- KNF jest organem kolegialnym (to znaczy wieloosobowym), który podejmuje uchwały oraz wydaje decyzje administracyjne i postanowienia.
- Pracą KNF kieruje Przewodniczący KNF.

Czym zajmuje się KNF?

- **KNF sprawuje nadzór nad rynkiem finansowym**.
- Nadzór nad rynkiem finansowym sprawowany przez KNF obejmuje m.in. nadzór bankowy, nadzór emerytalny, nadzór ubezpieczeniowy, nadzór nad rynkiem kapitałowym, nadzór nad instytucjami płatniczymi,

małymi instytucjami płatniczymi, nadzór nad spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi (SKOK) i Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową, nadzór nad pośrednikami kredytu hipotecznego oraz ich agentami oraz nadzór nad instytucjami pożyczkowymi.

- KNF realizuje swoje zadania na podstawie przepisów prawa.

Czym zajmuje się UKNF – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego?

- **Zadaniem Urzędu KNF jest zapewnienie obsługi Komisji oraz Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego.**
- Misją Urzędu KNF jest dbanie o prawidłowe funkcjonowanie i bezpieczny rozwój rynku finansowego.

Nadzór KNF ma na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku finansowego, jego stabilności, bezpieczeństwa i przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także ochrony interesów uczestników tego rynku[1].

Kogo nadzoruje Komisja Nadzoru Finansowego?

KNF sprawuje nadzór nad podmiotami działającymi na rynku finansowym, m.in. nad:

- bankami komercyjnymi i bankami spółdzielczymi,
- zakładami ubezpieczeń,
- firmami inwestycyjnymi,
- powszechnymi towarzystwami emerytalnymi,
- spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi,
- instytucjami pożyczkowymi.

KNF prowadzi również listy i rejestry, m.in.:

- listę maklerów papierów wartościowych,
- listę doradców inwestycyjnych,

[1] Art. 2 Ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.

- rejestr agentów firm inwestycyjnych,
- rejestr pośredników kredytowych.

KNF nie sprawuje nadzoru nad klientami korzystającymi z ich usług.

Nadzór nad podmiotami, a nie klientami. Co to oznacza?

- **UKNF i pracownicy Urzędu nigdy nie uczestniczą ani nie pośredniczą w realizacji transakcji finansowych pomiędzy klientem a instytucją finansową.**

Przykład oszustwa:
W trakcie rozmowy telefonicznej jesteś nakłaniany do podania swoich danych oraz pytany o usługi finansowe, z których korzystasz (pytanie, w którym banku masz konto, pytanie o dane potrzebne do logowania na to konto itp.). Oszust tłumaczy się, że jako „pracownik KNF" weryfikuje usługi oferowane klientom przez podmioty działające na rynku finansowym oraz bada jakość obsługi. Informuje, że zbieranie tych informacji jest jednym z elementów nadzoru finansowego nad tymi podmiotami.

- **UKNF i pracownicy Urzędu nigdy nie uczestniczą w transakcjach zlecanych przez klientów, podczas których rejestrowany jest ich przebieg (np. nagrywanie udostępnionego ekranu podczas logowania na konto).**

Przykład oszustwa:
Decydujesz się na wypłatę środków znajdujących się na twoim koncie. Oszust, który podaje się za doradcę finansowego, informuje cię, że w trakcie tej operacji muszą zostać spełnione wymagania KNF dotyczące nagrywania całej operacji. Tłumaczy, że powinieneś pobrać aplikację, a następnie udostępnić pulpit swojego komputera innemu oszustowi podającemu się za „pracownika Urzędu KNF". Będzie on obserwował i nadzorował proces logowania się przez ciebie na konto, aby dopilnować, że transakcja przebiega prawidłowo.

- **UKNF i pracownicy Urzędu nie proszą klientów o dostęp do ich rachunku bankowego.**

Przykład oszustwa:
Oszust podający się za „pracownika KNF" lub „pracownika Urzędu KNF" informuje cię, że w ramach nadzoru finansowego weryfikuje rachunki bankowe. Informuje cię, że musisz udzielić mu dostępu do swojego konta, aby uzyskać zgodę na wypłatę lub przelew pieniędzy i potwierdzić swoją wypłacalność.

Zwróć uwagę, że przestępcy, którzy w kontaktach z pokrzywdzonymi powołują się na KNF lub Urząd KNF, bezpodstawnie wykorzystują określenie „nadzór finansowy".

W rzeczywistości uprawnienia nadzorcze KNF dotyczą podmiotów działających na rynku finansowym. KNF nie autoryzuje ani nie potwierdza żadnych operacji finansowych klientów na rynku finansowym.

Pamiętaj, że członkowie KNF i pracownicy Urzędu KNF nigdy nie uczestniczą i nie pośredniczą w realizacji transakcji finansowych pomiędzy klientem a instytucją finansową.

3. JAK DZIAŁAJĄ PRZESTĘPCY PODSZYWAJĄCY SIĘ POD KNF LUB URZĄD KNF?

Jeżeli zrozumiesz, czym kierują się przestępcy i co chcą przez to osiągnąć – rozpoznasz próbę oszustwa, nawet jeśli ich działania będą różniły się od opisanych przykładów.

W jaki sposób przestępcy nami manipulują?

Manipulacja jest formą oszustwa. Oszust podstępem narzuca swoją wolę i nakłania do podjęcia decyzji, której jego ofiara w normalnych okolicznościach wcale nie chciałaby podejmować.

Działania prowadzone są w taki sposób, by ofiara nie zorientowała się, że użyto wobec niej podstępu i są wynikiem starannie zaplanowanej strategii.

Jaki może być cel działania sprawców?

- Zdobycie twoich danych osobowych (np. imienia, nazwiska, numeru dowodu osobistego, numeru PESEL) – potrzebnych do popełnienia przestępstwa.
- Wyłudzenie poufnych informacji (np. loginu i hasła do twojego konta, numeru karty płatniczej) – do kradzieży pieniędzy z twojego rachunku bankowego.
- Korzyść finansowa – kradzież lub wyłudzenie twoich pieniędzy, wymuszenie opłaty, którą oszuści mogą nazywać np. podatkiem lub mandatem.

W jaki sposób przestępcy mogą próbować wywierać na ciebie wpływ?

Poznaj sposoby wywierania wpływu stosowane przez oszustów powołujących się na KNF i Urząd KNF:

Manipulacja metodą „autorytetu”	**Fikcyjne przepisy i dokumenty**
Oszuści wykorzystują zaufanie do KNF i pracowników Urzędu KNF oraz brak znajomości ich zadań.	Oszuści powołują się na podrobione pisma lub działanie zgodnie z wymaganiami Urzędu KNF, żeby wypaść wiarygodnie.

Zwróć uwagę, że najłatwiej dajemy się przekonać osobom, które budzą zaufanie i które uważamy za autorytet. Taką osobą może być:

- przedstawiciel zawodu mający specjalistyczną wiedzę (np. urzędnik, inspektor, doradca inwestycyjny, makler papierów wartościowych),
- przedstawiciel instytucji publicznej, urzędu, komisji,
- osoba ciesząca się szacunkiem ze względu na swoją wiedzę, kompetencje, doświadczenie i osiągnięcia, a zarazem rozpoznawalna.

„Oszustwo na KNF" jest przykładem takiej manipulacji.

Przestępcy informują, że są „pracownikami KNF" i „wykonują swoje zadania". W ten sposób wykorzystują autorytet UKNF i próbują brzmieć wiarygodnie. Mogą też przedstawiać przygotowane przez nich podrobione dokumenty, aby cię zmylić.

Sprawcy oszustw wiedzą, jak poprowadzić rozmowę, żeby osiągnąć swój cel. Mogą cię ponaglać, grozić lub straszyć. Kiedy działasz pod presją czasu, rośnie ryzyko popełnienia błędu i podjęcia nieprzemyślanej decyzji.

Wywieranie presji poprzez:	**Wywołanie strachu przed:**
- wymaganie szybkiej odpowiedzi, - brak czasu do namysłu. Presja jest wywierana w celu podjęcia szybkiej i nieprzemyślanej decyzji przez ofiarę.	- utratą środków, - wysoką karą finansową, - aresztowaniem. Ten, kto przestraszy się takiej informacji, zrobi to, czego oczekują przestępcy.

Pamiętaj, że przestępcy podszywają się pod znane i wiarygodne instytucje (np. Urząd KNF) w celu zdobycia zaufania. Nie ulegaj ich presji i ponagleniom. Jeżeli ktoś cię popędza i wymaga działania natychmiast – to prawdopodobnie oszustwo.

4. PRZYKŁADY OSZUSTW

Jak działają sprawcy?

- Telefonicznie.
- Podrabiają dokumenty urzędowe i pisma.
- Wysyłają wiadomości e-mail zawierające fałszywe informacje.

Na czym polega spoofing telefoniczny?

Spoofing telefoniczny to rodzaj ataku, w którym przestępca podszywa się pod dowolny numer telefonu, a następnie wykonuje połączenie do swojej ofiary i udaje inną osobę.

W przypadku „oszustwa na KNF" oszuści dzwonią do swojej ofiary, a na ekranie telefonu wyświetla się jeden z numerów Urzędu KNF[2].

W jaki sposób oszuści zmieniają numer, z którego dzwonią? Czy włamują się do telefonów, z których rzekomo dzwonią?

Aby wykonać takie połączenie, sprawcy wykorzystują narzędzia i serwisy dostępne w Internecie. Mogą za ich pomocą wpisać numer, jaki ma się wyświetlić na ekranie telefonu osoby, do której będą dzwonić. Nie wymaga to „włamania się" do urządzenia ofiary i przejmowania kontroli nad jej telefonem.

[2] Więcej informacji znajdziesz w Komunikatach UKNF z 17 marca 2023 r. oraz 13 lutego 2024 r. ostrzegających przed oszustami wykorzystującymi numery telefonów UKNF.

W takiej sytuacji poszkodowane są dwie strony. Pierwsza z nich to osoba, która odebrała takie połączenie i została wprowadzona w błąd. Drugą jest osoba, firma czy instytucja, pod którą ktoś się podszywa.

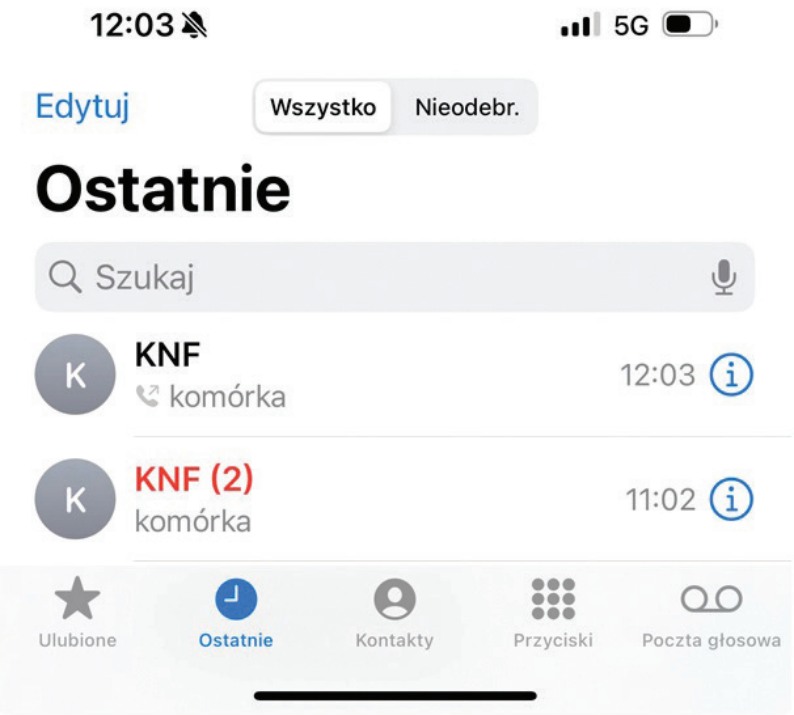

Zachowaj ostrożność! Przestępcy mogą podszyć się pod dowolny numer telefonu.

Czy pracownicy Urzędu KNF kontaktują się telefonicznie z klientami?

Nie. Pracownik Urzędu KNF nigdy nie dzwoni do klientów w sprawie ich operacji finansowych.

Numer infolinii UKNF jest dostępny na stronie internetowej KNF i służy do udzielania informacji w sprawach pozostających we właściwości KNF oraz funkcjonowania rynku finansowego. Pracownicy Urzędu KNF obsługujący infolinię przyjmują połączenia klientów, jednak sami nie wykonują połączeń z tego numeru.

Kontakt telefoniczny pracownika UKNF może nastąpić w odpowiedzi na zapytanie skierowane przez ciebie do Urzędu KNF i w takiej sytuacji będzie dotyczył tylko sprawy, z którą się zwróciłeś.

Jakich argumentów może używać oszust podszywający się pod pracownika Urzędu KNF?

Oszuści, którzy dzwonią i podają się za „pracowników Urzędu KNF", mogą informować, że powodem ich telefonu jest na przykład:

- zwrot twoich pieniędzy odzyskanych od nieuczciwej firmy,
- wypłata odszkodowania,
- pytanie o to, w jakim banku posiadasz rachunek,
- informacja o podejrzanych operacjach na twoim rachunku bankowym,
- informacja o próbie wzięcia kredytu z wykorzystaniem twoich danych,
- blokada podejrzanej operacji finansowej,
- blokada środków na twoim rachunku bankowym,
- sprawdzenie, czy twoje pieniądze pochodzą z legalnych źródeł,
- prośba o numer twojego rachunku i dane do logowania,
- prośba o zalogowanie się na konto bankowe,
- prośba o zainstalowanie aplikacji na telefonie lub komputerze, która w rzeczywistości będzie służyć do przejęcia kontroli nad twoim urządzeniem.

Pamiętaj, że są to wyłącznie przykładowe scenariusze rozmów telefonicznych, przygotowywane przez sprawców „oszustw na KNF".

Przestępcy nieustannie doskonalą swoje pomysły, dostosowują je do okoliczności i rozwijającej się technologii. Modyfikują również swoje odpowiedzi w zależności od przebiegu rozmowy i wiedzy swoich rozmówców.

Dzwonię z KNF/UKNF

Przykłady zwrotów, którymi posługują się oszuści:

- „Wiemy, że padła Pani ofiarą oszusta. KNF zabezpieczył środki i chce je zwrócić".
- „Pana nazwisko znajduje się na liście osób pokrzywdzonych przez nieuczciwą firmę. Kontaktuję się w sprawie wypłaty odszkodowania".
- „Mamy sygnał o próbie wyłudzenia kredytu na Pani nazwisko".
- „Widzę podejrzany ruch na rachunku. Mogła to być próba oszustwa. Została zablokowana".
- „Pieniądze, które chce Pan wypłacić, zostały przez nas zablokowane".
- „Czy brał Pan w ostatnim czasie kredyt?".
- „W jakim banku ma Pani konto?".
- „Do weryfikacji będzie nam potrzebna aplikacja do połączenia się z Pana komputerem, żebym mógł monitorować transakcję. Wytłumaczę, jak ją pobrać".
- „Do wypłaty zysku z inwestycji wymagana jest licencja KNF".
- „Muszę zweryfikować Pani konto".

Jak się ochronić przed oszustami podszywającymi się telefonicznie pod Urząd KNF?

1. Pamiętaj, że pracownicy Urzędu KNF nie dzwonią do klientów w sprawie ich rachunków bankowych. Nie biorą udziału w operacjach finansowych, które zlecasz i nie weryfikują ich.
2. Jeżeli odbierzesz telefon od osoby, która podaje się za „pracownika Urzędu KNF" – nie podawaj jej swoich danych do logowania.
3. Musisz wiedzieć, że pracownicy Urzędu KNF nigdy nie proponują instalowania aplikacji i programów na twoim urządzeniu. Nie proszą o przekazanie kontroli nad twoim komputerem ani o udostępnienie ekranu. Jeśli usłyszysz taką prośbę – rozłącz się i upewnij, czy rzeczywiście połączenie zostało zakończone.
4. Nie instaluj programów i nie ściągaj aplikacji pochodzących z nieznanych źródeł, szczególnie jeżeli ktoś cię do tego namawia.

„Preautoryzacja" – na czym polega takie oszustwo?

Oszuści tłumaczą, że do wypłacenia twoich pieniędzy (na przykład zysku z inwestycji, ale nie tylko) trzeba przejść weryfikację Urzędu KNF. Przekonują, że Urząd KNF musi sprawdzić, czy twoje środki pochodzą z legalnego źródła albo czy jesteś wypłacalny.

W tej metodzie chodzi o namówienie do wykonania przelewu pieniędzy.

- **Krok 1.** Dostajesz wiadomość o możliwości wypłaty pieniędzy.
- **Krok 2.** Dowiadujesz się, że twoje środki muszą zostać sprawdzone przez KNF.
- **Krok 3.** Do wiadomości dołączony jest fałszywy wniosek do KNF, który trzeba wypełnić.
- **Krok 4.** Musisz wykonać przelew weryfikacyjny na podany numer konta.

Przykład oszustwa:

Pani Małgorzata dostała wiadomość, która bardzo ją ucieszyła. Dowiedziała się, że może wypłacić z zyskiem pieniądze, które kiedyś zainwestowała skuszona reklamą w Internecie.

W kolejnej wiadomości przekazano jej, że Komisja Nadzoru Finansowego musi najpierw sprawdzić, czy operacje na jej rachunku bankowym są legalne.

Osoba, która kontaktowała się z Panią Małgorzatą, wytłumaczyła jej, co powinna zrobić. Wystarczy, że wypełni wniosek dołączony do wiadomości i wpłaci pieniądze na podany numer konta.

– „Po sprawdzeniu przez KNF środki zostaną natychmiast zwrócone razem z zyskiem" – usłyszała.

Pani Małgorzata jeszcze tego samego dnia uzupełniła wniosek i zrobiła przelew na podany numer konta.

Niestety jej pieniądze nie zostały zwrócone, ponieważ konto należało do oszustów.

Źródło: opracowanie własne UKNF.

„Deklaracja KNF" – czy Urząd KNF wydaje taki dokument? Czy jest potrzebny do odblokowania wypłaty zainwestowanych pieniędzy?

- Urząd KNF nie wystawia dokumentów, które potwierdzają, czy twoje środki są legalne.
- Urząd KNF nie wydaje indywidualnych decyzji i deklaracji potrzebnych do odblokowania wypłaty twoich pieniędzy.

Namawianie do wpłaty pieniędzy na podane konto, żeby otrzymać pisemne „potwierdzenie z KNF", to próba oszustwa.

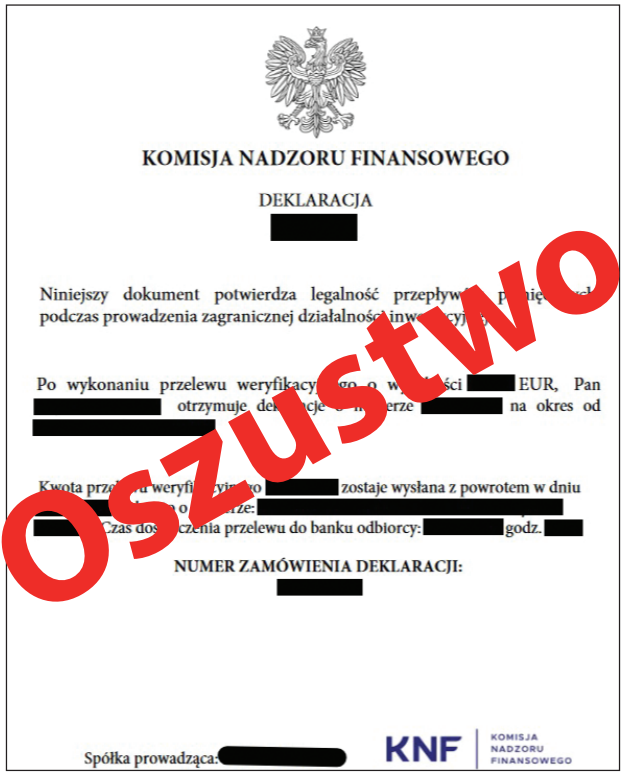

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

DEKLARACJA

[redacted]

Niniejszy dokument potwierdza legalność przepływ[redacted] podczas prowadzenia zagranicznej działalność inw[redacted]

Po wykonaniu przelewu weryfikacyj[redacted] EUR, Pan [redacted] otrzymuje de[redacted] na okres od [redacted]

Kwota prz[redacted] zostaje wysłana z powrotem w dniu [redacted] Czas dos[redacted]czenia przelewu do banku odbiorcy: [redacted] godz. [redacted]

NUMER ZAMÓWIENIA DEKLARACJI: [redacted]

Spółka prowadząca: [redacted]

KNF KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Oszustwo

Źródło: opracowanie własne UKNF.

Jak się ochronić przed oszustami wysyłającymi podrobione dokumenty z logo KNF i Urzędu KNF?

1. Zweryfikuj, czy pismo nie zawiera błędów logicznych (np. niezgodności dat), formalnych (np. niewłaściwych nazw komórek organizacyjnych UKNF), gramatycznych i ortograficznych. Sprawcy często celowo popełniają błędy. Sprawdzają, czy osoba, która dostała takie pismo, zachowuje ostrożność i dokładnie czyta swoją korespondencję.
2. Pamiętaj, że Urząd KNF nie uczestniczy i nie pośredniczy w transakcjach finansowych klientów.
3. Daj sobie czas na analizę dokumentów. Czytaj każdą wiadomość, pismo i wniosek spokojnie i ze zrozumieniem.
4. Jeżeli czegoś nie jesteś pewien, skontaktuj się z osobą zaufaną, na przykład z członkiem rodziny. Pomoże ci sprawdzić pismo.
5. Weryfikuj informacje, których nie jesteś pewien, u źródła (np. u pracowników UKNF).

W jaki inny sposób mogą kontaktować się oszuści podszywający się pod KNF i Urząd KNF?

- Wysyłając fałszywe wiadomości e-mail wzywające do zapłaty podatku lub mandatu.
- Wysyłając fałszywe wiadomości e-mail w sprawie weryfikacji twojego rachunku bankowego (na przykład prośbę o przesłanie wyciągu z rachunku).

Weryfikując korespondencję, zwracaj uwagę m.in. na datę, nadawcę i adres e-mail, z którego wysłano wiadomość, błędy ortograficzne, językowe i logiczne.

Jak się ochronić przed oszustami wysyłającymi fałszywe wiadomości?

1. Zwracaj uwagę na to, z jakiego adresu została wysłana wiadomość.
2. Jeżeli czegoś nie jesteś pewien i masz wątpliwości – skontaktuj się z osobą zaufaną, na przykład z członkiem rodziny. Pomoże ci w sprawdzeniu tej wiadomości.
3. Pamiętaj, że Urząd KNF:
   - nie pobiera od klientów opłat i podatków za osiągnięty zysk z inwestycji lub lokaty,
   - nie blokuje rachunków i wypłat z powodu braku jakiejś opłaty na rzecz urzędu,
   - nie wystawia mandatów (na przykład mandatów za inwestowanie w kryptowaluty).

Pamiętaj, że pracownicy Urzędu KNF nie proszą o dane rachunku bankowego lub wyciąg z tego rachunku w celu jego weryfikacji.

Jak działają oszuści, którzy posługują się fałszywymi licencjami i zezwoleniami wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego?

- Powołują się na stronę internetową KNF.
- Przedstawiają się imieniem i nazwiskiem lub nazwą firmy, które można znaleźć w rejestrach i na listach dostępnych na stronie internetowej KNF.
- Wysyłają fałszywe dokumenty, żeby uzyskać dostęp do pieniędzy i poufnych danych klientów.

Przykład:

„W załączniku wysyłam Panu Zezwolenie wydane przez KNF".

Źródło: opracowanie własne UKNF.

- Podrabiają zezwolenia na prowadzenie działalności, licencje maklerów papierów wartościowych i licencje doradców inwestycyjnych.

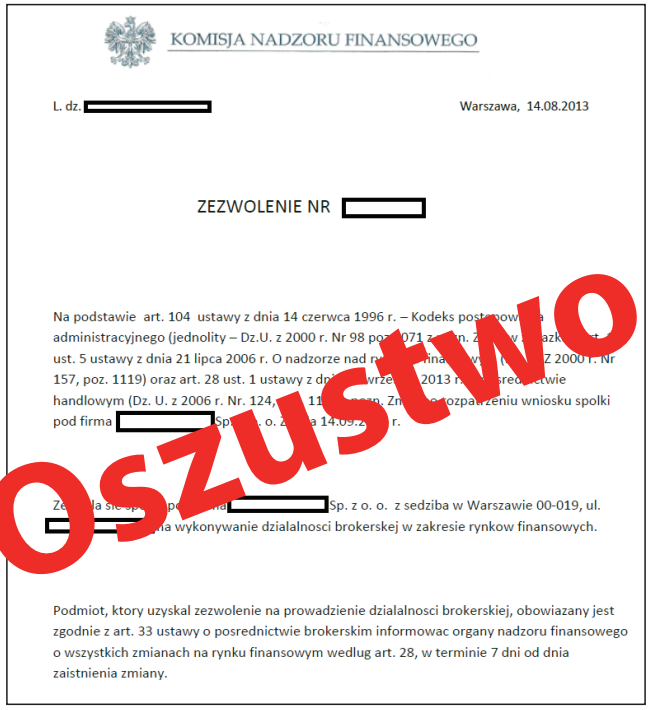

Źródło: opracowanie własne UKNF.

- Mogą przekierować cię na fałszywą stronę internetową, która z wyglądu jest bardzo podobna do strony prawdziwej firmy i ma bardzo podobny adres WWW.
- Najczęściej proponują usługi maklerskie i doradcze, inwestowanie na rynku giełdowym, otwarcie konta, na którym pomogą ci kupować i sprzedawać akcje, kryptowaluty, inwestować w waluty i realizować transakcje.
- Proponowane przez nich oferty bardzo często wiążą się z wyłudzeniem pieniędzy. Oszuści mogą na przykład tłumaczyć, że jeżeli rezygnujesz i chcesz wypłacić swoje środki – najpierw musisz zapłacić określoną kwotę.
- Mogą próbować zdobyć dostęp do twojego komputera poprzez zainstalowanie wskazanych przez nich aplikacji. Jeżeli dasz się na to namówić, przestępca będzie mógł przejąć kontrolę nad twoim komputerem i dokonać kradzieży pieniędzy z twojego rachunku.

Jak się ochronić przed oszustami podszywającymi się pod podmioty działające legalnie na rynku finansowym?

1. Nie pozwalaj nikomu spoza osób zaufanych na korzystanie z twojego komputera i telefonu, w tym na przejmowanie zdalnie kontroli nad twoim urządzeniem za pomocą zainstalowanych aplikacji.
2. Nie udostępniaj ekranu swojego komputera i telefonu.
3. Weryfikuj oferty inwestycyjne i informacje, które otrzymujesz. Jeżeli nie masz pewności, skontaktuj się z zaufaną osobą, na przykład z członkiem rodziny. Pomoże ci sprawdzić ofertę i firmę, która ją przedstawiła.
4. Pamiętaj, że oszuści mogą podszywać się pod maklerów papierów wartościowych, doradców inwestycyjnych czy innych pracowników instytucji finansowych, wykorzystując do tego dane dostępne dla każdego na stronie internetowej KNF.

5. Jeżeli odbierzesz podejrzane połączenie od osoby powołującej się na działanie w imieniu podmiotu świadczącego usługi na rynku finansowym:
   - dopytaj, w imieniu jakiego podmiotu dzwoni,
   - rozłącz się i upewnij się, że faktycznie zerwałeś połączenie,
   - skontaktuj się z tą firmą, w miarę możliwości wybierając inny kanał komunikacji (np. wiadomość e-mail).

W przypadku wątpliwości co do autentyczności licencji, którą ci przedstawiono, pamiętaj, że:

- Komisja Nadzoru Finansowego nie wydaje od 16 marca 2024 roku licencji maklerów papierów wartościowych i licencji doradców inwestycyjnych w formie papierowego zaświadczenia. Decyzje o wpisie na listę maklerów papierów wartościowych lub listę doradców inwestycyjnych zawierają numer, pod którym makler lub doradca został wpisany na listę prowadzoną przez KNF. Numer ten dotychczas był wskazany w licencji.
- Makler lub doradca może zwrócić się do KNF o wydanie w formie elektronicznej zaświadczenia potwierdzającego wpis na listę maklerów papierów wartościowych lub listę doradców inwestycyjnych[3].
- Zaświadczenia elektroniczne potwierdzające wpis na listę maklerów papierów wartościowych i listę doradców inwestycyjnych są wydawane od 10 maja 2024 roku i zawsze zawierają imienny podpis elektroniczny oraz elektroniczną pieczęć Urzędu Komisji.
- W przypadku wątpliwości należy zwrócić się do osoby, która legitymuje się dokumentem, z prośbą o przedstawienie zaświadczenia elektronicznego o wpisie na listę maklerów papierów wartościowych lub listę doradców inwestycyjnych.
- Poprawność podpisu można sprawdzić na platformie gov.pl.
- Jeżeli czegoś nie jesteś pewien, skontaktuj się z osobą zaufaną, na przykład z członkiem rodziny. Pomoże ci prawidłowo sprawdzić zaświadczenie.

Legitymowanie się skanem dokumentu papierowego (papierowej licencji) przez rzekomego maklera lub doradcę w sytuacji, w której potwierdzone jest wydanie tej osobie dokumentu elektronicznego, powinno wzbudzić twoją czujność, gdyż może to być próba oszustwa.

[3] Więcej informacji w komunikacie z 21 maja 2024 r. dostępnym na stronie internetowej KNF.

5. JAK NIE DAĆ SIĘ OSZUKAĆ – NAJWAŻNIEJSZE ZASADY POSTĘPOWANIA

Bądź czujny

Podchodź sceptycznie

Daj sobie czas

Nie ulegaj presji

Nie instaluj aplikacji

Chroń swoje dane

Źródło: opracowanie własne UKNF.

1. **Bądź czujny** – nawet jeżeli osoba dzwoniąca do ciebie zna niektóre twoje dane (imię, numer telefonu).
2. **Podchodź sceptycznie** – do wszelkich wezwań do zapłaty, których się nie spodziewasz, próśb o wykonanie przelewu, zapłatę podatku lub mandatu wystawionego rzekomo przez Urząd KNF.
3. **Daj sobie czas** – na analizę otrzymanych dokumentów i wiadomości, na weryfikację informacji na infolinii podmiotu lub Urzędu KNF oraz na stronie internetowej KNF, na podjęcie świadomej decyzji.
4. **Nie ulegaj presji** – nie podejmuj decyzji pod wpływem impulsu, nie działaj pochopnie. Jeżeli ktoś namawia cię do działania, ale wymaga go natychmiast (na przykład opłaty, przelewu, podania danych) – to prawdopodobnie oszustwo.
5. **Nie instaluj aplikacji pochodzących z nieznanych źródeł** – jeżeli osoba podająca się za „pracownika Urzędu KNF" prosi o instalację jakiegoś programu lub o udzielenie dostępu do twojego komputera – nigdy tego nie rób!

6. **Chroń swoje dane** – nigdy nie podawaj danych do logowania, nie podawaj swoich danych osobowych i danych karty płatniczej, także gdy osoba, która do ciebie dzwoni, zapewnia, że pracuje w Urzędzie KNF i zajmuje się nadzorem finansowym.

PAMIĘTAJ! Komisja Nadzoru Finansowego i pracownicy Urzędu KNF nigdy:

- nie uczestniczą i nie pośredniczą w transakcjach finansowych klientów,

- nie pobierają opłat za udzielanie pożyczek i „podatków od zysków",

- nie wystawiają „mandatów za inwestycje",

- nie proszą o pobranie aplikacji oraz o dostęp do twojego komputera w celu monitorowania twoich transakcji lub rachunku bankowego,

- nie upoważniają nikogo (innych firm, osób) do reprezentowania i badania jakości usług oraz do pomocy w zwrocie środków.

Dane pozyskane w takich sytuacjach mogą zostać wykorzystane przez przestępców do kradzieży tożsamości lub kradzieży środków finansowych.

6. GDZIE MOŻESZ ZGŁOSIĆ, ŻE DOSZŁO DO OSZUSTWA?

BANK

Jeżeli obawiasz się, że doszło do nieuprawnionej operacji na twoim rachunku bankowym lub do kradzieży twoich danych – skontaktuj się ze swoim bankiem i postępuj zgodnie z jego rekomendacjami.

POLICJA

Jeśli podejrzewasz oszustwo – zgłoś je organom ścigania, np. w najbliższej jednostce Policji.

Postaraj się zebrać i zaprezentować jak najwięcej szczegółów dotyczących zdarzenia. Każda informacja może okazać się przydatna. Zapisuj korespondencję, numery telefonów i nazwiska osób, które się z tobą kontaktowały.

Informacje na temat procedur zgłoszenia popełnienia przestępstwa (np. oszustwa) znajdziesz pod adresem: https://www.gov.pl/web/gov/zglos-przestepstwo.

7. JAK SPRAWDZIĆ NA STRONIE INTERNETOWEJ KNF PODMIOT OFERUJĄCY USŁUGI NA RYNKU FINANSOWYM?

Na stronie internetowej KNF – **www.knf.gov.pl** – sprawdzisz, czy podmiot posiada uprawnienia do świadczenia usług finansowych na terytorium Polski oraz czy figuruje na LOP KNF.

SPRAWDŹ!

- Czy podmiot, który proponuje ci usługę na rynku finansowym, można znaleźć na listach i w rejestrach na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego i jaki jest jego status:
  - jeżeli TAK, oznacza to, że jest nadzorowany, zarejestrowany lub notyfikowany[4] w KNF,
  - zwracaj uwagę na **status podmiotu** – może już posiadać np. status „wykreślony", „nieaktywny".
- Czy podmiot znajduje się na Liście ostrzeżeń publicznych KNF – **https://www.knf.gov.pl/dla_konsumenta/ostrzezenia_publiczne** – jeżeli TAK, oznacza to, że Komisja Nadzoru Finansowego złożyła zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa lub Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

Urząd KNF regularnie ostrzega przed zagrożeniami oraz różnymi sposobami wyłudzenia danych i pieniędzy. Zachęcamy do:

- zapoznania się z kampanią UKNF „Uwaga! Cyberoszust" – https://www.knf.gov.pl/dla_konsumenta/kampanie_informacyjne/uwaga_cyberoszust

[4] KNF nie nadzoruje zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących działalność na terenie Polski bez otwierania oddziału, a także osób powołujących się na te firmy. Kontrolę nad ich działalnością sprawują organy z krajów pochodzenia danego podmiotu. Wszelkie reklamacje, skargi czy postępowania sądowe będą najprawdopodobniej toczyły się przed zagranicznymi podmiotami, tj. zagranicznymi firmami, które oferują usługi (reklamacje, skargi) lub zagranicznymi sądami (postępowania sądowe) oraz w obcym języku.

- wysłuchania podcastu UKNF pt. „Jak przestępcy podszywają się pod KNF i UKNF?" – https://www.knf.gov.pl/komunikacja/podcast/jak_przestepcy_podszywaja_sie_pod_KNF_i_UKNF
- zapoznania się z „Komunikatami UKNF" – https://www.knf.gov.pl/komunikacja/komunikaty:
  - „Uwaga na oszustów podszywających się pod pracowników UKNF i innych podmiotów lub instytucji" z 23 stycznia 2023 r.,
  - „Uwaga na oszustów wykorzystujących numery telefonów UKNF" z 17 marca 2023 r. oraz 13 lutego 2024 r.,
  - „Uwaga na fałszywe licencje" z 14 sierpnia 2023 r.,
  - „Elektroniczne decyzje i zaświadczenia o wpisie na listy maklerów i doradców" z 21 maja 2024 r.

Przykłady opisane w tej publikacji niestety miały miejsce, dlatego bądź czujny w kontaktach z osobami, które powołują się na KNF i Urząd KNF. Jeśli masz wątpliwości – poproś o pomoc osobę zaufaną lub zwróć się o informację bezpośrednio do UKNF.

ISBN 978-83-66322-20-2 (wersja papierowa)
ISBN 978-83-66322-21-9 (wersja elektroniczna)
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
tel. (+48) 22 262 58 00
faks (+48) 22 262 51 11
knf@knf.gov.pl
www.knf.gov.pl